

Samen zorgen voor een groene, klimaatbestendige en gezonde leefomgeving

STEENBREEK ADVISEERT

De jury hecht grote waarde aan het verbeteren van de biodiversiteit en oplossingen om onze leefomgeving klimaatbestendig te maken. Op het vlak van sociale cohesie en gezondheid is nog winst te behalen door niet alleen de leden maar juist alle bewoners uit de buurt te betrekken. Door samen te werken versterk je de betrokkenheid in een buurt en probeer je eenzaamheid tegen te gaan. Door samen aan vergroening te werken, ontstaan weer nieuwe contacten wat weer goed is voor de leefbaarheid van de buurt. Door gezamenlijk aan de slag gaan met vergroening ontstaat meer verbinding, wordt de saamhorigheid vergroot en de betrokkenheid van bewoners gestimuleerd. Mensen in een groene buurt voelen zich gezonder en gelukkiger.

STEENBREEK CONCLUDEERT

De jury concludeert dat Groene Weelde aan het Haegsch Hof een prachtig voorbeeld is van een geslaagd bewonersinitiatief. De schoonheid zit in de betrokkenheid van de leden van de buurtcoöperatie die een gezamenlijk eigenaarschap hebben om de buurt te vergroenen om hittestress tegen te gaan. Van diverse projecten op de kanskaart zijn ondertussen al 6 projecten gerealiseerd. De leden van Buurtcoöperatie Groendruk hebben nog volop ambitie om meer kansen tot vergroening te gaan oppakken. Met de gedrevenheid van de bestuursleden van de coöperatie gaat dat zeker goedkomen. Al deze stappen bij elkaar leveren daarnaast een bijdrage aan het klimaatbestendig maken van gemeente Den Haag, elkaar beter leren kennen en een gezonde leefomgeving voor mens en dier. Het project Groene Weelde aan het Haegsch Hof is een echte inspiratie in de categorie maatschappelijke initiatieven van de Steenbreektrofee 2022.

Namens de jury

Margot Ribberink
voorzitter

Juryrapport

STEENBREEKTROFEE 2022

CATEGORIE MAATSCHAPPELIJKE INITIATIEVEN

GROENE WEELDE AAN HET HAEGSCH HOF DEN HAAG

Stichting Steenbreek organiseert de prijsvraag voor de Steenbreektrofee om innovatieve voorbeelden te laten zien waarbij groen en water op een praktische manier worden benut en die illustreren waar Steenbreek voor staat. Dit zijn initiatieven die betrekking hebben op onder meer de bevordering van de biodiversiteit, gezondheid en sociale cohesie en een positieve bijdrage leveren aan klimaatadaptatie. Deze projecten dienen weer als inspiratie en voorbeeld voor anderen.

Bij Stichting Steenbreek aangesloten gemeenten, waterschappen, provincies en partners kunnen meedingen naar de Steenbreektrofee. In 2022 werden 13 mooie en zeer diverse projecten voor deelname ingezonden. De jury heeft uit de inzendingen in juni 2022 zes projecten genomineerd waaronder het project Groene Weelde aan het Haegsch Hof uit Den Haag. Dinsdag 26 juli 2022 ging de jury tijdens een digitaal overleg nog wat dieper in gesprek met de initiatiefnemer(s) om mede na het bekijken van het ingezonden filmpje te komen tot een eindoordeel.

De jury van de Steenbreektrofee bestaat uit professionals die elk hun eigen specialisme en kennis hebben.

- **Margot Ribberink**
Voorzitter jury
- **Robert Graat**
Staatsbosbeheer
- **Ans Hobbelink**
AVVN samen natuurlijk tuinieren
- **Madeleen Helmer**
Klimaatverbond Nederland
- **Henk Kuijpers**
Stadswerk
- **Thijs van Mierlo**
LSA Bewoners
- **Jaap Toet**
Gemeente Utrecht

HET PROJECT

Rondom het Haegsch Hof in Den Haag is het warm in de zomer. Te warm. Daarom wil een groep burens vergroenen. Meer planten en bomen zorgen voor een lagere temperatuur en daarmee een fijnere leefomgeving. Tijdens meerdere ontwerp sessies zijn 9 kansen voor meer groen in de openbare ruimte of op privé terrein in kaart gebracht.

De afgelopen jaren is al het één en ander gerealiseerd. Zo is een kleine berk op een pleintje vervangen door **drie grote lindebomen** waardoor er meer schaduw is gekomen. Er zijn meer dan **35 geveltuintjes** aangelegd met klimplanten die de muren verkoelen. **Tientallen boomspiegels** zijn vergroot en beplant met meer groen. En **vier grote blinde muren** zijn voorzien van klimplanten die ook weer bijdragen aan verkoeling.

Als bewoners ideeën voor elkaar krijgen bij een gemeente is soms nog best lastig. Om een serieuze gesprekspartner te zijn voor de gemeente, is besloten om een buurtcoöperatie bestaande uit zo'n 40 huishoudens op te richten.

Daarna kwam er beweging in de plannen. Eind 2020 is in opdracht van de gemeente een voorlopig ontwerp gemaakt door Stichting Tussentuin. De realisatie is in februari 2022 afgerond. Rond de kleine vijver is een groene weelde ontstaan van kleine bomen, heesters en bloeiende planten en grassen die de bodem bedekken. Bij de grote vijver zijn twee boomhazelaars geplant met daaronder lage vuurdoorn. Hierdoor ontstaat er meer schaduw in de zomer en kan het regenwater beter weglopen. In aansluiting hierop heeft de buurt zelf nog zes grote plantenbakken uitgegraven en van nieuwe planten voorzien zodat het ontwerp van de kleine vijver aansluit bij dat van de grote vijver. Er is ongeveer 200 m² aan steen verwijderd en vervangen door groen, dat is bijna 50 m³ aan beton minder. En voor de toekomst heeft buurtcoöperatie Groendruk nog volop ideeën.

STEENBREEK WAARDEERT

De jury heeft grote waardering dat dit initiatief tot vergroening vanuit de buurt is ontstaan. Bewoners zijn een ware gesprekspartner geworden voor de gemeente bij herinrichting van de openbare ruimte. Hittestress was destijds de aanleiding maar al het nieuwe groen draagt zeker bij tot een sfeervol straatbeeld, betere luchtkwaliteit, waterberging en meer ruimte voor de biodiversiteit.

Heel veel kleine projecten bij elkaar zorgen uiteindelijk voor het vergroenen van de buurt. Van het gezamenlijk aanleggen van geveltuinten tijdens burendag, ruimte voor meer bomen en boomspiegels tot aan verticaal groen. Zo is onlangs nog de gevel van een verzorgingstehuis voorzien van gevelgroen. Op gemeentegrond is een regenton geplaatst waaruit buurtbewoners de geveltuinten voor de blinde muren in de openbare ruimte water kunnen geven.

De jury waardeert dat de buurtcoöperatie zich inzet voor de lange termijn om nog meer duurzame initiatieven te realiseren en kansen benut om de warmte in het gebied terug te dringen. Na de realisatie van de eerste projecten wordt nu alweer onderzocht wat er nog meer kan worden vergroend in de buurt. Vergroenen van parkeerplaatsen, weghalen van overbodige parkeerplaatsen, meer groen bij de sociale woningbouw tot aan een wandelpad met begroeiing bij de kade, de kanskaart bevat nog volop ideeën. Daarbij wordt iedere keer gekeken wat kunnen we zelf doen als bewoners en waar hebben we een beetje of veel hulp en/of financiering van andere partijen bij nodig.

Het is inspirerend en vernieuwend dat bewoners hebben gekozen voor oprichting van een coöperatie. Leden kunnen meedenken over de initiatieven, helpen deze te realiseren of krijgen de kans mee te doen met gezamenlijke projecten. Kansen hebben betrekking op de openbare ruimte of privé domein. Daarnaast worden ook initiatieven opgepakt die bijdragen aan de duurzaamheid van de leefomgeving. Alle kansen worden gefinancierd met subsidie, bijvoorbeeld door de Duurzame Wijkactie van gemeente Den Haag, of een bijdrage van leden die er direct profijt van hebben. De coöperatieve aanpak maakt dat bewoners een meer gelijkwaardige gesprekspartner zijn voor de gemeente om zo een gezamenlijk doel te bereiken.